Debreczen, 1898. XXV. évfolyam 290. sz. Hétfő, deczember 12.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

KÖNYV-TÁRA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

Nehéz napok.

— deczember 13.

(I.) Magyarország alkotmányának aligha voltak olyan nehéz napjai, mint ezek a mostaniak, mikor vajudnak a hegyek és a születendő valamiről, melyet „exlex"-nek neveznek, nem tudhatni, milyen lesz formája. Az ellenzék már előre szörnyszülöttnek nevezi el, mig a kormánypárt formásnak tartja, ha megszereztetnek hozzá az eszközök, melyek formásságát biztositják.

Fölséges állapot, dicső körülmények, mikor egy napirendi vitát egy hónapon tul terjesztenek és mikor a sorra kerülő indemnitási vita alatt megragadnak a fakcziózusok minden kinálkozó alkalmat, hogy az időt pazarolják és a kormányt abba a sulyos helyzetbe hozzák, hogy törvény nélkül kormányozzon — uj év kezdetével.

Ily körülmenyek közt természetes, hogy a kormánypárt, mely nem engedheti magát a kisebbség által terrorizáltatni, maga is gondolkozik eszközökön, — amikkel ellensulyozza az ellenzék törekvését s igy jött létre a szabadelvüpárt nagy alakjának, a darab idő óta soha előtérbe nem lépő Tisza Kálmánnak a javaslata, melyet a szabadelvüpártnak bemutatott s mely a képviselőház elé kerül.

A szabadelvüpártban ugyanis Tisza Kálmán inditványt tett oly képen, hogy törvényjavaslatot terjesztett elő, mely a kormányt felhatalmazza, hogy addig is, mig az indemniti és a kiegyézési provizóriumról szóló javaslatok törvényerőre emelkednek: a meglevő állapotot az egész vonalon fentartsa. Ez tulajdonkép nem egyéb, mint indemniti az indemniti-javaslathoz és a kiegyezési provizorium kimondása.

Közjogi szempontból tekintve a dolgot, a kétszázharmincz aláirás ezen a javaslaton nem változtat semmit, mert hiszen ha ily uton a nehézségeket le lehetne küzdeni, akkor bármely inditványnak, — amelyet a többség aláir, törvénypótló erőt lehetne tulajdonitani. Azonban Tisza Kálmán sietett megmagyarázni, hogy ez az aláirás arra szolgál, hogy a mostani esetet később precedensül ne idézzék. Amennyire tehát egy nem alkotmányos expedienst alkotmányos biztositékokkal körülvenni lehetséges, a Tisza Kálmán javaslata erre törekszik. Egy jövendő kormány, mely hasonló irányban akarna eljárni, csak akkor hivatkozhatnék a mai esetre, ha kimutatná, hogy semmit se mulasztott el, ami neki alkotmányos kötelessége volt és hogy tőle nem függő fizikai okok által gátoltatván abban, hogy az alkotmány rendelkezéseinek megfeleljen, eljárására nézve a parlament többsége eleve és kifejezetten vele szolidaritást vállalt és az erkölcsi felelősség vele osztozott.

Az ellenzék, mely a Bánffy-kormányt a lemondásra akarja kényszeritni, végletekig megy és nem válogatós az eszközök megragadásában egészen a személyes inzultus számba menő szólások halmazatával a kormányelnök ellen, a mi még solidárisabban összetartja a pártot. A szabadelvü párt nagy többsége Széll Kálmánnal és Tiszáékkal az élén átlátja a komoly helyzetet, de átlátja azt is, mily fonák dolog lenne, ha báró Bánffy Dezsőt a kormányelnököt, a párt vezérét állásából kiemeltetni engedné azok által, kik ép ily módon igyekeztek Tiszát, Szapáryt, Wekerlét hitelvesztetté tenni.

A kilátások az uj, 1899-iki évre nem valami fényesek; minden hazafinak összeszorul a szive, ha arra gondol, ami következni fog, hacsak az ellenzék esze és szive jobb sugallatára nem hallgat és nem fesziti a hurt az elpattanásig.

Szépen fejlődő országunkat, mely a külföld figyelmét vonta magára, melyről magasztaló dicséretek hangzottak, a torzsalkodás, a hiuság, a gyülölködés prédájának dobják oda. Ipar kereskedelem pusztul, alkotmányunkat ránczigálják, koczkáztatják. Szinte lehetetlennek tartjuk, bogy mindazok, kiknek az ország dolgai fejlesztésében a közremüködés szerepe jutott, megne gondolják mily veszedelembe sodorják az ezer éves fennállását megünnepelt országot, nemzetet, szabadságot s alkotmányt. Vagy minden eszköz megállhat, csak el legyen érve a czél: a Bánffy bukása?

Erre az eredményrt nem juthat a szabadság és hazaszeretet.

A munka ünnepe.

— Az István gőzmalom jubileuma. —

Debreczen, deczember 12.

A munka emlékezetes szép ünnepe volt tegnap városunkban. Az alföld nagy hirü és legtekintélyesebb malma a debreczeni István malom ünnepelte fenállásának ötvenedik évordulóját. Debreczen és az Alföld ez a hatalmas ipartelepe a boldogulás és virágzás legszebb fokán érte meg pályájának félszázados évfordulóját.

A jubiláris diszközgyülés maradandó alkotásokkal tette emlékezetessé az ötvenedik évfordulót. **Ötvenezer korona** értékü alapitványok fogják hirdetni az István malom részvénytársaság ötvenéves jubileumának emlékét.

Ez a határozat egyik kiemelkedő mozzanata a tegnapi örömünnepnek; a másik az a tömérdek üdvözlet, amelylyel valósággal elhalmozták az ország és Európa minden részéből a magyar iparnak ezt a világhirü telepét és az a meleg rokonszenves érdeklődés, amelylyel Debreczen város közönsége résztvett a malom örömünnepében. Az üdvözlők között legelső volt br. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter, a ki nem jöhetvén el az ünnepre, szép levélben üdvözölte Magyarország emez elsőrendü iparvállalatát, amelyről azt irja, hogy minden iparvállalatnak *mintául szolgálhat.*

A jubileumról tudósitónk ezeket irja:

A diszközgyülés.

A kereskedő társulat palotája disztermében, amely épen most kapott elegáns uj butorzatot, folyt le az Istvánmalom jubilaris diszközgyülése.

Előkelő, nagy számu közönség gyült össze az ünnepélyre, nem csupán a malom részvényesei, hanem a debreczeni közélet kitünőségei közül mások is, valamint több tekintélyes vidéki gazda, akikkel a malom állandó üzleti összeköttetésben áll.

Ott voltak: gr. *Degenfeld* József főispán, mint a kereskedelmi miniszte képviselője, *Kiss* Áron és dr. *Wolafka* Nándor püspökök, *Simonffy* Imre polgármester, *Bernáth* Eelemér kir. táblai elnök, *Dobiecki* Sándor üzletvezető, *Sziegmeth* Károly főfelügyelő, *Lengyel* Imre e. m. gondnok, *Pongrácz* Jenő kir. főügyész, *Komlóssy* Arthur, Boczkó Sámuel, Körner Adolf. Roncsik Lajos, Oláh Károly, Mark Endre, Aczél Géza, Szabó József főszámvevő, Sesztina Lajos, Szabó Kálmán, Mayer Emil, Csatth Zsigmond, Eritz Ernő, Miskolczy Jenő, Fischbein Ignácz, Szepessy Antal, Laber Mihály, Csiky Lajos, Lass Béla, Szepessy

Rum, Tea, Cognac, Pezsgő, Szilvórium, Borovicska legjobb minőségben, **Asztali bor** 1 liter üveggel 40 krajczár. **DEUTSCH LAJOS** előbb **VARGA LAJOS** füszerkereskedésében, Főpiacz 38. sz.

Gusztáv, Ifj. Csanak József, Lukács Ármin, Balkányi Miklós, dr. Király Ferencz, Somossy Béla (Böszörmény), Csokány László (Nánás), Szunyogh Sándor, Bézler Károly, Dravetzky Gyula (G.-Petri), Lovassy István (Ér-Mihályfalva), Csorvassy Balázs (Nánás), Fráter Zoltán (Álmosd) Szunyogh Zsigmond (Ér-Semjén), Pálinkás Endre (Ákos) Papp Imre, (Nagyvárad) ; továbbá a malom bizományosai közül többen, igy Fiuméből, Égerből (Csehország), Pozsonyból, Bécsből, Olmützből, Bielitzből stb.

Sesztina Lajos igazgatósági elnök nyitotta meg, a közgyülést; üdvözölvén a megjelent közönséget, jelentette, hogy a politikai viszonyok miatt a megjelenésben akadályozoti br. *Daniel* Ernő kereskedelmi miniszter gróf *Degenfeld* József főispánnal képviselteti magát. Felkéri tehát gróf Degenfeld József föispánt, hogy mint diszelnök ő vezesse a mai ünnepélyes diszközgyülést.

A főispán elfoglalja az elnöki széket (éljenzés) s nagy örömét fejezi ki a felett, hogy ő vezetheti az István-malom jubilaris közgyülését, amelyet ezennel megnyitottnak jelent ki, s a jegyzőkönyv vezetésére dr. *Irinyi* István; hitelesitésére pedig *Koszorus* Lajos, dr. *Rotschnek* V. Emil és *Lengyel* Imre részvényeseket kéri fel. Ezután jelenti, hogy a kereskedelmi miniszter megbizta őt a r. társasághoz intézett üdvözlőlevele előterjesztésével.

Dr. *Irinyi* István olvasta fel br Dániel Ernő levelét, amelyben a legmelegebben üdvözli az Istvánmalmot, — gratulál elért fényes sikereihez s a malom vezetését mintául állitja összes iparivállalataink elé. Az éljenzéssel fogadott szép levél felolvasása után.

Mayer vezető igazgató diszmagyarban emelkedett fel, a mai nap jelentőségét a következő tartalmas szép beszédben méltatta :

Méltóságos főispán ur !
Mélyen tisztelt vendégeink !
Igen tisztelt ünnepi közgyülés !

A bányász, mielőtt nehéz és életveszélyes munkára a föld belsejébe leboesátkoznék elmondja a bányászok jelszavát, „Szerensse föl“, mely mondással szerencsét és áldást kiván munkájára és a midőn munkájából visszatérve megpillantja a feje felett elterülő égboltozatot, ismét elhangzik ajkairól imaképpen a „szerencse föl“ : hálát adván a gondviselésnek, hogy munkáját szerencsésen elvégezhette.

„Szerencse föl“ kiáltás mellett kezdhette meg ezelőtt 50 évvel a mostani „István“-malom is müködését, mert nem csak e malom megalapitója néhai Radl József debreczeni polgár és az akkori nagyszámu részvényesek, — de e nemes város minden lelkes polgára áldást és szerencsét kivánt e malom müködésére, a mely hivatva volt itt az alföldön, — a földmivelő magyarság szivében — egy uj, — messze kiható és missiót teljesitő — iparágat meghonositani.

És mi — kik ma itt összegyültünk, — hogy az „István“-malom fennállásának 50-ik évfordulóját e malom multjához méltóan megünnepelhetjük, mi is elmondhatjuk a „szerencse föl“-t, mert a vállalat minden tekintetben és minden irányban megfelelt hivatásának és a hozzá füzött reményeknek.

És a midőn ezen ritka ünnepélyre készülődünk lelki szemeink előtt elvonul e vállalat 50 éves története.

Mennyi remény ! és mennyi csalódás ! — mennyi dicsőség és mennyi aggodalom ! — mennyi fényes eredmény és mennyi hanyatlás fordult elő ezen időszak alatt !

Ott látjuk lelki szemeinkkel az alapitó néhai Radl József debreczeni nagykereskedő és polgár nemes alakját, elképzeljük fáradhatatlan munkásságát, szivós kitartását, melyet e malom létesitése körül tanusitott, elképzeljük a malom müködésének megkezdése feletti örömöt és a válalat fejlődését és haladását. Azonban rövid nehány esztendő mulva az öröm aggodalomra változott, mert a fiatal vállalat még sem birt véglegesen megküzdeni a kezdet nehézségeivel s már már a feloszláshoz közeledett, a midőn 1857-ben két kiváló debreczeni polgár a most is élő és köztiszteletben álló Csanak József és néhai Szabó Lajos erős kézzel ragadták meg a sülyedező hajó kormányát és rövid öt esztendő alatt — a már tönk szélén álló vállalatból — egy hatalmas, virágzó, jövedelmező, erkölcsileg és anyagilag megerősbödött malmot teremtettek és azért méltán és jogosan illeti őket az „István“-malom második alapitói czime.

A Csanak József és Szabó Lajos fénykora után következett a Szepessy Gusztáv és Pekár Imre eredményekben gazdag időszaka. Az elődjeik által kimutatott irányban haladva, a vállalat e két jeles férfiu vezetése alatt is tovább fejlödött és virágzott, sőt a másik malomnak 1870 ben történt felépitése után, — az „István“-malom országos jelentőségre is emelkedett.

Azonban 1874-ben ismét nagy visszaesés állott be; ugyanis az 1874. évi nagy veszteség egy felől ; és a gyártmányok minőségének hanyatlása más felől, olyan válságos helyzetbe sodorták a vállalatot, hogy a részvények árfolyama 309 frtról 75 frtra bukott.

Ezen kényes helyzetből csak 1876-ban bontakozhatott ki, a midőn az 1875-ki ipartörvények rendelkezése szerint a régi választmány helyébe a felelős igazgatóság és felügyelő bizottság lépett.

A részvényesek bizalmából megválasztott 6 igazgató közül — a még most is teljes testi és szellemi erőben müködő Sesztina Lajos választatván meg igazgatósági elnöknek — és ezen időtől fogva a malom sorsa jobbra fordult, ügyei uj lendületet nyertek és a bizalom is a vállalat iránt napról napra nőtt.

Az uj igazgatóság vezetése alatt a vállalat őrlőképessége nagymérvü befektetések által jelentekenyen fokoztatott. — A malom üzleti összeköttetései kiterjesztettek nem az ország minden részeire és az osztrák tartományok mindegyikére, de összeköttetésbe lépett az „István“-malom a Continens majdnem minden államaival, továbbá Anglival és Brazilliával is; és eképen ténylegesen résztvett a világkereskedelemben és számottevő tényezője lett a világszerte hiressé vált magyar malomiparnak.

TÁRCZA.

Az első foglalók.

Irta: **Juanó Aho.**

Mindketten a parókhián szolgáltak. Az egyik szolga, a másik szolgáló volt. Ez a házi teendőkkel volt elfoglalva, amaz a lovakkal bajlódott. Az étkezés alkalmával, midőn együtt ültek az asztalnál, csak néhány gunyolódó szót váltottak, egyébként folyton czivakodtak. Uruk azt tartotta róluk, hogy soha sem tudnak megegyezni, ugy élnek, mint kutya szokott a macskával.

De az éjjeli halászatnál és künn a mezőn az aratásnál az a gondolat érlelődött meg agyukban, hogy közös tüzhelyet alapitanak. Messze, künn a puszta sivatagban már ki is választották a helyet, a hová házukat épiteni fogják, — egy mocsár pártjára.

Elég erdő van még arrafelé, melyet kiirthatnak és beültethetnek. A hosszu, fás utét könnyen termő földdé alakithatják és a patak a két oldalán elterülő rétet könnyen müvelhetővé tehetik.

Csak a házat tudnák felépiteni ! Bérük nagyon csekély és ahhoz, hogy háztartást vigyenek legalább is lóra és tehénre volna szükségük. Ez a körülmény késleltette esküvőjüket.

De az év folyamán szorosabb lett közöttük a viszony és a jövőre való kilátásuk is napról-napra javult. Szabad óráikban kiszámitották, hogy mennyit takaritottak már meg bérükből és hogy meddig kell még szolgálniok, mig az okvetlenül szükséges összeget megszerezhetik. Senkisem sejtette, hogy a két cseléd szivében a szabadság vágya és a független élet után való sóvárgás fejlődött ki. Hisz jó dolguk volt, gondtalanul éltek a paplakban, tisztességes bért, élelmezést és ruházatot kaptak. Egyetlen vágyuk azonban a messze sivatag volt.

Mindenki lebeszélte őket, midőn egy nyári napon felmondták a szolgálatukat. Kűnn megvesz az isten hidege benneteket és mindketten adósságokba merültek. Családotok növekszik s a jó istennek már elég koldusa van. De ők már öt éve számitanak e napra és fontolgatják tervüket elhatározásukban meg nem dönthette, senkisem. A lelkész kihirdette őket és ősz felé elhagyták szolgalatukat.

Télen még e faluban laktak. Vilmos a házán dolgozott s csak néha-néha állt be napszámosnak a parokhiára. Anna pedig font-szőtt és sokat segitett régi urnőjének a kézi munkáiban.

Lakadalmukat pünkösd első napján ünnepelték. A költséget régi uruk viselte s a pap ingyen eskette meg házának nagy termében hüséges cselédeit. Midőn pedig az uj pár elbucsuzott és a pap az ablakon keresztül nézett a távozók után, aggódva rázta fejét. Csak jól ütne ki e két ifju lény vállalkozása ; bár a vadont bajosan lehet az ő csekély tőkéjükkel kiirtani !

A papnak igaza volt. De Finnország sivatagjait csak ily csekély tőkékkel tették mivelhetőkké.

Mi, a parókhia fiai, kikisértük jó barátainkat uj otthonukba. Hosszu nyári napon szegtük át a vadsürü erdőt, éjjelre pedig már az uj szobában tánczoltunk. A padló deszkái még nem is illeszkedtek jól egymás mellé, a tetőzetet tartó gerendák végei egyenlőtlenül nyultak ki a levegőbe A nemrég kiirtott vadon még parlagon hevert, de a partmenti bozótban imitt-amott már a rozs is fölburjánzott. A fiatal menyecske tüzet nyujtott a tisztáson és ünnepélyesen fejte meg először tehenét.

Vilmos és én a töltvényen ültünk, ugy bámultuk őt, amint az esti nap halvány sugarainál menyasszonyi ruhájában a tehén körül forgolódott.

Vilmos nem is kételkedett terve sikerében. „Ha egészségesek maradunk és a fagy reánk nem jő, minden jó lesz.“ De sejtelmében mindjárt hozzátette : „Az a mocsár nagy segitségére lesz a fagynak, ha bár iparkodunk, szorgosan irtjuk az erdőt s utat nyitunk a nap meleg sugarainak, akkor . . . Most még hideg idekünn az este, de jöjj el csak jövőre, majd csodákat láthatsz !“

Két évig nem mentem ki hozzájuk ; hogy bevalljam az igazat, majd elfeledtem őket.

Egyszer, mikor otthonlétemben nem volt másra gondom, eszembe jutottak. Kérdezősködtem felőlük. „Adósságokba keveredtek“, felelte az atyám, és „Anna beteg lett“, tette hozzá anyám.

*

E fejlődés és haladás közepette ismét sulyos csapás érte a vállalatot; ugyanis 1891-ben leégett egy nagy raktár, mintegy 12.000 mmázsa kész gyártmánynyal, 8000 mm. buzával és 45.000 drb zsákkal s alig, hogy kiheverte a vállalat ezen nagy veszteséget, 1894. évi junius 27 én virradóra leégett az 1870-ben épült nagyobbik malom a gép- és kazánházzal, egy nagy raktárral és egy virágházzal együtt.

Rövid nehány óra alatt elpusztult egy nagy vagyon, — elpusztult sok évi fáradságos munkának az eredménye, el pusztult a magyar malomipar egyik kiváló tényezője és képviselője.

Előttünk áll e nap borzadalmas képe, lelki szemeinkkel látjuk az égfelé nyuló, mindent kérlelhetetlenül megsemmisitő óriási lángokat és hallani véljük a tüzhalált szenvedett négy derék munkás rettenetes vész- és segélykiáltását. látjuk a visszamaradt özvegyek és árvák szivszakgató kétségbeesését.

A katasztrófa után „csüggedés volt, csak az igazgatóság és a felügyelő bizottság nem csüggedt el, munkához látott és egy év lefolyása után a romokból emelkedett ki az uj megnagyobbitott malom; hogy hirdesse az István-malom életképességét és hogy elfoglalja a magyar malomiparban ismét azon kiváló helyet, a mely őt multjánál és nagyságánál fogva méltán megilleti.

És miféle titkos láthatatlan hatalom volt az, a mely e vállalat élete és sorsa felett Géniuszként őrködött, hogy annyi balsors és csapás után, mindig uj és szebb életre kelt?

E Génius méltóságos főispán Ur a becsületes és tisztességes munka volt!

Azon tisztességes és becsületes munka, a mely a hazaszeretetből meriti éltető és alkotó erejét!

Igen is, igen tisztelt részvényesek, e válalat az Önöké, Önök rendelkeznek szabadon és korlátlanul e válalat vagyona felett és e válalat még sem áll kizárólag az Önök szolgálatában; mert e válalat szeretett és imádott hazánk szolgálatában is áll.

Ezen vállalatnak nemcsak Önök iránt, de édes hazánk iránt is vannak nagy, fontos és szent kötelességei, a melyet szem elől téveszteni nem lehet; de nem is szabad sem jó, sem rosz időkben.

És miből állanak e kötelességek?

Önök iránti kötelessége a válalatnak, hogy lefektetett pénzük tisztességesen és becsületesen kezeltessék, hogy vagyonuk tisztességes és becsületes uton és módon gyümölcsöztessék és végül, hogy ebbeli vagyonuk gyarapittassék.

A haza iránti kötelessége a vállalatnak, hogy a magyar ipart fejlessze, — hogy a magyar kereskedelemnek érvényt szerezzen nemcsak a haza határain belül, de azokon tul is, hogy minden közczélu közhasznu és kulturális intézményeket erkölcsileg és vagyoni erejéhez képest — anyagilag is támogassa, — hogy munkásai és tisztviselői jövőjéről, amennyire az lehetséges, — gondoskodjék és végre hogy a mezőgazdaság érdekeit előmozditsa, azon mezőgazdaságnak, mely őserejénél fogva hazánk jólétének és gazdaságának — és igy általános haladásának erős alapját képezi.

És miképen teljesitette az „István“-malom e sok irányu nagy és fontos kötelességeit?

Részvényesei iránt a képpen, hogy 1857-től kezdve 1898-ig mindössze 3 év kivételével mindig a körülményekhez képest tisztességes osztalékot nyujtott részvényeseinek, — és akképpen, hogy 370,200 frt alaptőkével szemben, ez idő szerint mintegy 1,3000.000 forint tiszta vagyonnal bir.

Szeretett Hazánk iránt pedig aként teljesitette kötelességeit, hogy a vállalat minden izében, minden tetteiben, minden gondolataiban — magyar volt; magyar volt a multban és magyar a jelenben.

Fejlesztette a magyar ipart, mert egy kis helyiérdekü malomból — egy országos jelentőséggel biró nagy vállalattá fejlődött.

Fejlesztette a hazai kereskedelmet és érvényt szerzett annak nemcsak hazánk határain belül, de Európa majdnem minden államaiban, sőt e tengereken tul is; és teljes önérzettel elmondhatja magáról az „István“-malom, hogy tisztességes és becsületes üzleti eljárása előtt tisztelettel meghajol bel- és külföld egyaránt.

Minden közhasznu, közczélu és kulturális intézményeknek mindig erkölcsi és anyagi támogatója volt az István-malom; amennyiben ezen czélokra több mint 100.000 frtot áldozott és tett le a haza oltárára, részvényeseinek hazafias, nemes és fenkölt gondolkozása és áldozatkészsége folytán.

Nincs Debreczen városának talán egyetlen egy oly közhasznu és czélu vagy kulturális intézménye sem, a mely nem részesülne az István-malom erkölcsi és anyagi támogatásában.

Gondoskodik munkásai sorsa felett annyiban, a menyiben a malom szolgálatában elaggott, vagy munkaképtelenné lett, munkásait rendes évi segélyezésben részesiti és a baleset elleni biztositási dijakat maga a társulat fizeti. Tisztviselői részére pedig nyugdijalapot teremtett.

Előmozditja a mezőgazdaság érdekeit az által, hogy a mezőgazdasággal szemben a legmesszebb menő előzékenységet tanusit.

Bünös önérdek és a helyzet egyoldalu kiaknázása, a gazda közönséggel szemben, soha sem volt otthonos az „István“-malom ügykezelésében sem a multban sem a jelenben.

És a midőn az „István“-malom mindezen nagy és fontos kötelességeinek eképpen eleget tesz, mi volt mindezekért a jutalma?

Jutalma nagy és dicső!

Mert a midőn az „István“-malom a mai napon fenállásának 50 ik évfordulóját ünnepli Magyarország kereskedelemügyi minisztere báró Dániel Ernő ő nagy méltósága érdemesnek és méltónak találta az „István“ malmot arra, hogy ezen ünnepélyünkön Hajduvármegye és Debreczen sz. kir. város köztiszteletben és szeretetben álló főispánja gróf Degenfeld Schomburg József ő méltóságával képviseltesse magát és ekképpen szentesitem a tisztességes és becsületes munka diadalát.

Jutalmat nyert azon megtiszteltetésben, amelyben mélyen tisztelt vendégeink

---

Sok év mult el már azóta. Diák lettem s csak nyáron jöttem haza a faluba, hogy agarammal az erdőbe vadászni járjak.

Egy felhőkbe barult októberi nap, az erdőben bolyongva, egy keskeny ösvényre bukkantam, mely mindjárt az első pillanatra ismerősnek látszott. Az eső cseperegni kezdett. Kutyám lomhán kullogott előttem. Egyszer csak morogni, majd hevesen ugatni kezdett. Távolból lódobogás hallatszott s nemsokára az ut kanyarulatánál föltünt a nehéz járásu ló is. Két rud kőzé volt fogva, melyeknek vége barázdát vont maga után a földbe. A rudakra keresztben egy koporsó volt erősitve. Utána Vilmos lépdelt. Nagy fáradtságába került, hogy terhét egyensulyba tartsa. Szenvedni látszott. Arcza halovány, szeme bágyadt, élettelenül tekintett maga elébe.

Csak akkor ismert reám, mikor megmondtam a nevemet.

— Ki fekszik abban a koporsóban?

— Meghalt a feleségem, — hangzott a felelet.

— Meghalt!

— Meg szegény.

Sok kérdezősködés után értesültem mindkettőjük keserves, előre megjósolt sorsáról: a fagy, adósságok, a sok gyerek is. végül feleségének a nagy megerőltetéstől bekövetkezett halála. Most még csak az volt hátra, hogy a temetőbe sirjához vigye, de az ut nagyon rossz volt. Csak legalább a temetőig tartana össze a koporsó. Folytonosan rángatta a gyeplőt, mert lova lehajlott, hogy az utmentén füvet keressen az elsárgult lombok alatt.

Nos . . .

Éhségét akarta csilapitani, mert éppoly keserves állapotban volt, mint a gazdája, aki igazi csontvázhoz hasonlitott.

Vilmos bucsut vett tőlem, a nélkül, hogy szemeit levette volna a koporsóról. Szomoruan folytatta utját. És a két rud tovább vonta a mély barázdát a homokos földbe.

Én az ellenkező iránynak tartottam és egy tóhoz értem, a melynek lecsapolási munkálatai már megkezdődtek, de félbe maradtak. Az ut, melyet az esküvő napjáról ismertem, a házhoz vezetett.

A kerités mögött a sovány tehén bőgött, az udvaron pedig a kiéhezett sertés röffentett rám. A kapu tárvanyitva állott, az udvar közepére a megboldogult ágya, a keritésre pedig az ágynemü volt kitéve. A gerendák végei most is ugy nyultak ki, mint évekkel ezelőtt. Az ablakon, melynek üvege alig látszott át a piszoktól, egy kis kosár cserfa-rózsa száradt.

Mégis sikerült a vadon egy részét kiirtaniok. Jó nagy termőföld és lecsapolt mocsár képezte a tisztást. De ott a tónál ugy látszik megtört az erejük. az erdőt kivágták, a bozótok helyén most viruló rózsa termett. Mögötte azonban sürü fenyőerdő állott, itt a férfi kénytelen volt abbahagyni fáradozását. Jó ideje állottam már a kies telepitvény udvarán A szél süvitett az erdőn keresztül s a fákon át szomoru panaszos hangként jutott fülembe.

A telep első munkása betöltötte tehát hivatását; ez az ember már nem képes tovább folytatni munkáját, szeméből kialudt a fény s az az önbizalom, melyet az esküvő napján tanusitott, ugy látszik, már végkép elhagyta.

Utána és helyébe az élet egy másik munkása lép. Talán több szerencsével. — Könyebb lesz a kezdet, mert a vadon erdő már meg van nyitva. Kész felépitett házba vonulhat. Vethet a földbe, melyet számára elődje felszántott. A kis telepből idővel aztán dusgazdag birtok, vagy egy kis falu támad.

Azokra pedig, a kik tőkéjüket — éltük ifjuságát, mert ez az egyetlen kincs a melylyel birtak — először temették e földbe, most már senki sem gondol. Hiszen csak két szolgalélek volt. S mégis ily szegény emberek szegény tőkéjével lett gazdaggá Finnország fennsikja.

Ha mindketten a parochián maradtak volna, talán kevesebb gonddal és keserüséggel folyt volna ie életük, de a vadont nem müvelte volna senki és a megkezdett munkálatokat senki sem folytathatta volna. Ha a rozs virul és termő földeinken a buza kövér kalászt hajt, emlékezzünk meg e telepitvény első áldozatairól.

Nem állithatunk emlékoszlopokat sirjukra, mert számuk több ezerre rug és nevüket sem tudjuk.

Finnből forditotta: **Székely L.**

részesitették azáltal, hogy a mai ünnepélyünkön megjelenni sziveskedtek.

Jutalmat nyert végre azon bizalomban, amelylyel nemcsak részvényesei, de a nagy közönség is viseltetik.

Azonban, igen tisztelt közgyülés, mi nem azért gyültünk itt ma össze, hogy elmondjuk az István-malom 50 éves történetét, mert — bár dióhéjba szoritva meg van az irva azon könyvben, a melylyel részvényeseinknek és jóakaróinknak kedveskedni bátorkodtunk, sem azért, hogy az István-malom érdemeit felsoroljuk és külsőségeben ünnepeljük meg jubileumát, — mert itt azért gyültünk össze ma. hogy ezen ünnepélyes alkalomból is szolgáljuk hazánkat és szolgáljuk a magyar kulturát.

Emléket óhajtunk emelni a mai nap emlékére, de nem érczből, vagy kőből, hanem oly alapitványok létesitése által, a melyek tanubizonyságot tegyenek egyfelől részvényeseink hazafisága-, nemes és fenkölt gondolkozásáról és áldozatkészségéről; és másfelől, hogy kifejezést adjunk a magyar kultura és és a jótékonyság iránti érzelmeinknek.

És e czélokra a november 20-án tartott rendkivüli közgyülésünk nagylelküen 50.000 koronát bocsátott az igazgatóság rendelkezésére. Ezen összeg mikénti felhasználását egy külön előterjesztésben lesz szerencsénk mélyen tisztelt vendégeink becses tudomására hozni és én ezuttal csak szivem mélyéből jövő hálás köszönetemet fejezem ki tisztelt részvényeseinknek, hogy ezen ünnepélyes alkalommal is módot nyujtottak az igazgatóságnak arra nézve, hogy az István-malom ezen alkalomból is hü maradhasson mult jához és tradicziójához.

A mai nap öröme nem volna teljesen kimeritve, ha le nem rónók a hála és köszőnetünk adóját Méltóságos Gróf Degenfeld Schomburg József főispán ur iránt azon megtiszteltetésért, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságának óhajtását teljesitve a mai közgyülésünk elnöklését elvállalni szives volt.

Végül kedves kötelességemnek tartom ugy a magam, mint igazgató társaim és a felügyelő bizottság nevében is elismerésemet kifejezni derék tisztikarunk iránt azon tiszti karnak, a mely teljes odaadással, szakértelemmel és kitartó szorgalommal teljesiti kötelességeit és eképpen lényeges tényezője az István-malom haladásának és fejlődésének.

És most engedje meg méltóságos főispán ur és igen tisztelt ünnepi közgyülés, hogy igénytelen beszédemet ugyan azon szavakkal, mint a melyekkel megkezdettem, azt be is végezhessem.

Szerencse fel! Aldás és szerencse legyen az István malommal a jövő 50 éves cyklusában is!

A beszédet követő éljenzés lecsillapodtával a közgyülés jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét *Mayer* Emilnek e magvas, szép ünnepi beszédért.

Ötvenezer korona alapitvány.

Ezután dr. *Irinyi* István felolvasta, hogy az István malom r. társaság a jubileum emlékére november 20-dikán tartott rendkivüli közgyülése határozata értelmében **50000** korona alapitványt tesz a következő közczélokra:

1.) **30000** koronát *magyar molnárszakiskola* létesitésére;

2.) **5000** koronát a társulat munkásai segélyalapjára;

3.) **5000** koronát a debreczeni kereskedő társulat által létesitett kereskedői segélyalapra;

4.) **5000** koronát felsőbb kereskedelmi iskolát végzett olyan szegény tanuló segélyezésére, aki gyakorlati tovább képzése végett külföldön keres alkalmazást;

5.) **5000** koronat *Erzsébet* királyné alapitvány néven Debreczenben létesitendő gyermekmenházra.

Ugyancsak dr. *Irinyi* István felolvasta azt az emlékiratot, mely a *magyar molnér szakiskola és malom ipari szakiskola* létesitése tárgyában pártolás végett az összes malmokhoz megküldetik, — felkérvén őket, hogy e czélra alapitványokat tegyenek s ezeket bocsássák a kormány rendelkezése alá.

Miután Koszorus Lajos tolmácsolta a részvényesek elösmerését és háláját az igazgatóság, felügyelő-bizottság és a tiszti kar iránt — elnöklő főispán, a diszközgyülést berekesztette.

A bankett.

Ugyanaz az előkelő társaság, amely a diszközgyülésen jelen volt, — diszebédre gyült össze d. u. 2 órakor a Bika disztermében. Az első felköszöntőt dr. *Wolaffka* Nándor mondta ő Felségére a Királyra. *Sesztina* Lajos a kereskedelmi miniszter képviselőjét gr. Degenfeld József *Nemes* Kálmán a vendégeket, *Simonffy* Imre a malom igazgatóságát, tisztviselőit és munkásait, dr. *Wolaffka* Nándor és *Kiss* Áron mindketten az István malmot. *Mayer* Emil előbb Simonffy Imrét majd a gazdaközönséget köszöntötték fel. A Bika konyháját és pinczéjét dicsérő étlap ez volt:

Mock turtle-leves, Rajnai lazacz Remoulard-mártással, Filets de boeuf szarvasgombaval, Vad pástétom, Styria kappan, Pulyka, Saláta és compot, Különféle torták, Fagylalt, Giardinetto, Fekate kávé. Borok Rising, Ménesi vörös, Pezsgő, ásványvizek.

A társaság Rácz Károly pompás zenéje mellett késő estig együtt maradt. A banketten osztották szét az igazgatóság egyik költői lelkü tagjának Nemes Kálmánnak következő alkalmi versét:

Légy üdvözölve István-gőzmalom!
Küzdelmed nem volt dicstelen,
Mert most hosszu félszázad multával
Reád néz a nagy Debreczen!

Honi ipar-vállalatainknak
Fényes példát te mutattál,
Tanusitva, hogy gondozás mellett
Jó malom-kerék meg nem áll.

Többször értek elemi csapások:
Tüz-veszély s üzleti pangás;
De önbizalmad soh'sem hagyott el,
Mert jelszavad volt kitartás.

Vezéreid dicsők, önzetlenek,
Lankadni nem tudók voltak, —
S midőn a jó szerencse kedvezett:
Szent czélra szivből áldoztak.

Im' ezért ünnepeljük multodat,
Bizton remélve, hogy jövőd
Fog még sok szépet s nagyot alkotni,
Ekként éltetve dicsőt!

Hatni, alkotni, gyarapitani
Mindnyájunk szent feladata:
S midőn önmagunkat erősitjük,
Boldoggá lesz e szép haza!

Nemes Kálmán.

Gyászrovat.

† **Elhunyt matróna.** Mint részvéttel értesülünk: özv. Török Pálné szül. Hadházi Erzsébet Török Gábor főerdész édes anyja, életének 83-ik évében, hosszas betegség után deczember hó 11-én elhunyt. Az elhunyt nemesszivü urnő hült tetemei folyó hó 13-áu d. u. 2 órakor fog az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nagy-Péterfia-utcza 61. számu házától rövid ima után a Péterfia-utczai temetőbe örök nyugalomra tétetnit

† **Halálozás.** Hajdu Zsigmond püspöki titkárt sulyos csapás érte: Hajdu Zsigmondné született Osváth Juliánnának folyó hó 10-ik napján délután, élete 39-ik, legboldogabb házassága 17-ik évében, egy heti sulyos szenvedés után elhunyt. Földi részei folyó hó 12-én délután 2 órakor fognak a Magos-utcza 18-ik számu háznál tartandó gyászima után, a Kossuth-utczai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Az elhunytat férjén s gyermekein kivül nagyszámu rokonság gyászolja.

NAPI HIREK.

— **Megyei közigazgatási bizottsági ülés.** Hajduvármegye közigazgatási bizottsága ma d. e. *Degenfeld* József gróf főispán elnöklete mellett ülést tartott.

— **Még két jubileum.** Az István-malom ötvenéves jubileumával egyszerre érte meg a malom két buzgó tisztviselője *Cziffer* Nándor és *Fráter* Gyula e vállalatnál eltöltött müködésének 25-ik évfordulóját. Az igazgatóság nevében a tegnapi diszbanketten *Sesztina* Lajos érdekes ezüst emléktárgygyal lepte meg ezt a két derék tisztviselőjét. Cziffer Nándor ezüst serleget, Fráter Gyula pedig ezüst kettős névjegytartót kapott.

— **Csokonai emlékünnepély a főiskolában.** A Magyar Irodalmi Önképző Társula. f. hó 14-én d. u. 4 órakor a főiskola disztermében Csokonai emlékének ünnepélyt fog szentelni s mint minden évben, most is ez ünnepély lesz koronája a Társulat szép irodalmi müködésének, melyen a Főiskolai énekkar is közre fog müködni Csokonai-dalokkal. Ez ünnepély még arról is régen nevezetes, hogy ezen hirdetik ki a Szikszay-féle pályázat eredményét, melyre ez évben költői elbeszélésre volt kitüzve az 50 frtos pályadij, melyre egyetlen mü érkezett be; továbbá a nemes küzdelemben a humoreszk és ódapályázaton győztesek itt szokták bemutatni nyertes müveiket. Az egész ünnepélynek pedig minden évben való ismétlődése mellett is az biztositja mindig érdekességét és mindig nemesitő hatását, hogy ilyenkor az egész főiskolai ifjuság szive összedobban a hálaérzetében s halhatatlan költő emlékének felujitásában, mely nemes emlékezés megszokottá sohasem válhatik, sem az ifjuság, sem a tradicziókért mindig lelkesülő debreczeni közönség körében.

— **Hymen.** *Fak* Ottó kereskedő Debreczenben eljegyezte *Weisz* Szidonia kisasszonyt Petrozsényből.

— **A zenekedvelők körének hangversenye.** Müvészetben gyönyörködött tegnap estve az, ki a zenekedvelők első hangversenyét végighallgatta. Nem egyes számok váltak ott ki, hanem az összbenyomás éreztette a szivvel, hogy oly müvészi játékokat visszhangoztak a zenede falai, melyek a tökélyhez, a legmagasabb zenei tudáshoz is közel állottak. Méltóképen dicsérni sem lehet a szereplő müvészeket, mert a mit produkáltak, annyira felülállott azon a mértéken, melyhez mükedvelők sikerét viszonyitani szoktuk, hogy inkább hittük el, kész zenemesterekkel van dolgunk, mint jobbadán oly lelkes müpártolókkal, — kik csak a saját szivök-lelkök gyönyörüségére kultiválják Melpomene muzsaasszony szépséges tudományát. A két szász kisasszony, *Krummel* Elza és Margit nővérek zongora unisonói (Scharvenka B. moll, Seeling, Chopin, Weber, Henselt legszebb, de legnehezebb darabjaiból) annyi preczizitást, biztosságot és bámulatos összhangot mutatta, hogy a taps, melylyel a nagyszámu előkelő közönség a vendégeket perczekig jutalmazta, nemcsak a tetszésből és elismerésből, hanem a csodálatból fakadott. Lelkes örömmel szólhatunk Adamek Irma urhölgyről, ki a Faust-dalmüből az ékszer-áriát énekelte s tisztán csengő, kel-

lemes hangja mint mükedvelőnél is szép iskolázásról tett tanuságot. Eleget tevén fenti sorokkal az illemnek is, hogy a hölgyszereplőkről szólottunk előbb, teljes elismeréssel adózunk a többi szereplőknek is, azok között legkivált Friedmann József zenetanárnak, kinek hegedü szólója szivünket magával ragadta a teljes müvészet tiszta világába; a Brahms-Joachim „Magyar tánczok“ cz. darab előadása pedig, melyben a zseniális idegen szerző sikerrel ad kifejezést a magyar zene specziális jellegének, az est sikerének tetőpontja volt, andalitott, borongó, csendes hangulatba ringatta a lelket, mintha maguk a hurok is megilletődtek volna, valami mondhatatlan, titkos fájdalomban, majd felvillanyozott, tüzbe ragadt, egész valónkat égő lázba hozta, mintha a hurokat is átrezgette volna valami büvös erő, mely a magyar érzés alaptermészete szerint a szakadozott ütemü, sóhajtó kesergőt hirtelen, mintegy varázsihletésre szapora ütemü, hévvel telt bordalra váltja föl, mintha örömpohár mellett zendülne a ropogó csárdás dal s a hegedü hurjain adna igazságot s lelket a régi példabeszédnek, a „Sirva vigad a magyar“ szálló igéjének. A müsor első pontja Beethoven vonós négyese, melyet *Márton* Imre, *Friedmann* József, dr. *Ujfalussy* József és Kövi Lajos urak adtak elő, valamint dr. *Láng* Sándor ur kitünő zongorakisérete hathatós tényezői voltak a közönség meghóditásának. Lehetetlen, hogy ez alkalommal elismerés, tisztelet és megbecsülés hangján ne szóljunk *Simonffy* Emilről is, a zenede igazgatójáról, kinek ügybuzgó s lankadatlan fáradozásai eléggé nem méltányolható előkészitőül szolgáltak a tegnap esti zajos sikernek. Vajha a jövőben mind gyakrabban gyönyörködhetnénk ily magas szinvonalon álló zenei előadásokban.

— **Klobusiczky-Pallay emlékünnep.** A debreczeni ev. ref. egyház tegnap a kollegiumban kegyelete jeléül szép emlékünnepélyt rendezett századik évfordulóján annak a kegyes jócselekedetnek, hogy Klobusiczky Pál és neje Pallay Zsuzsánna szomotori lakósok 20.000 frtos alapitványt tettek a debreczeni egyház kezelésére bizva a debreczeni kollegiumban tanuló részint árva, részint szegény tanulók segélyezésére. Az ünnepélyt Kiss Áron püspök nyitotta meg s egy gyászdal eléneklése után Balogh *Balogh* Ferencz hittanár, az alapitvány felügyelője hatásos, buzditó beszédben ismertette az alapitvány történetét. Uténa *Varga* Imre joghallgató mondott hálás beszédet a kegyes alapitók emlékének. A népünnepélyt, a melyen ott voltak: Simonffy Imre, Némethy Lajos, Könyves Tóth Kálmán, Lengyel Imre, Márk Endre, Kovács József, több főiskolai tanár és presbiter és diszes hölgyközönség, a főiskolai kántus éneke rekesztette be.

— **Gyanus haláleset.** *Kabai* Mari 17 éves cselédleányt, ki *Eszenyi* Andrásnál volt szolgálatban f. hó 11-én a hajnali órákban két napi torokfájás után meghalt. Felöltözve feküdt a szerencsétlen leány az ágyban s a halál fakó szine ömlött el jéghideg arczulatán.

Miután a külvizsgálatból a leány halálának okát megállapitani nem lehetett s mivel a hulla szája körül valami savtól, vagy lugtól származó felmarás észleltetett, mely arra enged következtetni, hogy a szerencsétlen öngyilkosságot követett el, vagy valami ártalmas házi gyógyszert használt torokbaja gyógyitására, a hulla orvos-rendőri bonczolása elrendeltetett.

A leány holttestét gazdája kiszáliittatta a közkórházba, hol a bonczolás ma fog történni.

— **Eljegyzés.** *Várray* József helybeli fiatal törekvő kereskedő, eljegyezte *Prunyi* Elza kiasszonyt, néhai Prunyi Gedeon volt debreczeni kereskedő bájos leányát.

— **Esdeklés Debreczen nagylelkűségéhez.** A nemrég anyaegyházak közé emelt mártonfalvi ev. ref. gyülekezet presbiteriuma tegnap Debreczen város pártfogásába ajánlotta magát s támogatást kér a kezdet nehézségeivel küzködő szegény egyház részére. Intézi pedig ezt a kérelmet a város közönségéhez azzal az indokolással, hogy a 856 lelket számláló mártonfalvai uj egyház hivei legnagyobb részben cselédek, kézi napszámosok akik 4—5 ezer orosz és oláh közé beékelve szétszórtan élnek a mártonfalvai határon és a hozzácsatolt guthi erdős pusztán, amely *Debreczen város birtoka*. Ezeknek a szegény magyar embereknek őseik hitében való megtartása *egy* a magyarságnak való megmentéssel. Debreczen városa, mint mártonfalvi nagybirtokos eddig is éreztette jótékonyságát az ottani kisded leányegyházzal. Csak nemrég adott segélyt iskolája és tanitói lakása épitéséhez. Ezuttal a lelkészlakás épitéséhez kérnek épület anyagokat és kérik a lelkész számára évi 15—20 frt. haszonbérért a Tóth Mihály féle guthi vakáns kaszálót. A tanács a kérvényt véleményezés végett kiadja a jog és pénzügyi bizottságnak.

— **Husbehozatal a vidékről.** Tegnap délután tartották meg a vidéki hus behozatala tárgyában azt az értekezletet, a melyről már volt szó lapunkban. Jelen voltak: Boczkó Sámuel, Körner Adolf, Kálmánczhelyi Mór, Csáky János, Steiner állatorvos, Péter Gábor és Mile Pál mint jegyző. Az ankét a vidéki hus behozataláról alkotott szabályrendelet életbeléptetése körül követendő eljárást beszélte meg s áruló helyül Hatvan-utczát jelölte ki; az orvos-rendőri viszgálatra nézve pedig azt javasolja, hogy vagy a külvásártéri mázsaháznál vagy pedig a közvágóhidnál történjék. Ez által biztositva lesz a fogyasztó közönség a felől, hogy romlott vagy egészségtelen hus nem kerülhet a piaczra.

— **Szabályrendelet az éjjeli szállásadásról.** A közerkölcsiség és közegészségügynek szolgál javára Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány által tegnap a tanácshoz beterjesztett az a szabályrendeleti javaslat, amely az éjjeli szállásadás körül az annyira kivánatos rendet akarja biztositani. Olyan éjjeli szállásadásokról szól ez a szabályrendelet, midőn magánosak lakásukban esetről-esetre idegeneknek rövid időre szobát, ágyat vagy fekhelyet adnak. A javaslat szerint a rendőrkapitányságtól nem nyerhet éjjeli szállásadásra engedélyt 1., aki nyereségvágyból elkövetett büntettért vagy vétségért büntetve volt; 2., aki bordélyházat tart; 3 aki közerkölcsiség vagy közrendészet szempontjából megbizhatlan. Az engedélyezett éjjeli szállásokban a tulajdonos által a megszálló idegenekről nyilvántartást kell vezetni. Az ilyen helyiségek tisztán tartandók, általában az egészségügyi szabályoknak megkell felelniök. Az is egyik lényeges intézkedése a javaslatnak, hogy őrültek, ragályos betegek és rendben lévő igazoló okmányokkal nem biró idegenek szállásadásra el nem fogadhatók.

— **Elveszett pénztárcza.** Tegnap este a Széchenyi utcza baloldalán elveszett egy pénztárcza. A tárcza világos barna bőr, jobb szegletén felül zománczozott háromszög, lent balvégében *L. J.* ezüst monogramm van. A tárczában több fontos iromány, vasuti szabadjegy s öt forint volt. A megtaláló a pénzt megtarthatja, csak a tárczát az irományokkal együtt szolgáltassa szerkesztőségünkbe.

x Figyelem! *Karácsony* és *ujév* küszöbén állunk és tudva, azon régi bevett szokást, hogy senki sem mulasztja el, hogy ismerőseinek és hozzátartozóinak ne kedveskedjék valami *értékes tárgygyal*, ennélfogva mulhatatlan kötelességünknek tartjuk az igen tisztelt vevő közönség *b. figyelmét* **Halmágyi Sámuel** *jó hirnévnek örvendő* női felöltő áruházára felhivni, amely ez alkalomra a dusan felszerelt raktárát mélyen leszállitotta, hogy mindenkinek alkalma nyiljék *olcsó, szép és divatos* ajándékokkal kedveskedni. Dus választék a legujabb kivetelü *báli belépőkben*.

x !!! Dohányzók figyelmébe !!! Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni hogy a *világhirü* **Imhoff-féle egészségügyi** *pipaszárak* nálam kaphatók ezen szárak minden más ilynemü szárakat felülmulnak. Kiváló tisztelettel *Schwartz Dániel* pipa-metsző a „Bika“ épületében.

Mulatságok.

A vivóverseny. A sport ünnepe lesz f. hó 17-én a debreczeni torna-egyletben. A legjobb vivók állnak ki a csatatérre, hogy bizonyságot tegyenek a haladásról, melyet a vivásban tettek. A rendező bizottságban a város közönségének szinejava vesz részt. Verseny után hideg vacsora lesz, melyet az Angol-királynő bérlője fog kiszolgáltatni. A hideg vacsora után pedig parázs tánez következik.

A Zion egylet hangversenye. A Zion-egylet estélyének kedveznek a körülmények. A rendező bizottság tegnap állitotta össze a hangverseny sorrendjét. A müsor után tombola-játék lesz, melyet tánez követ.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata. —

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, decz. 11. *Bánffy* Dezső miniszterelnök — mint egy bécsi távirat jelenti — ma délelőtt volt kihallgatáson ő felségénél. A kihallgatás *egy óra hosszáig tartott.* A király Bánfiyt igen **kegyesen fogadta** és minden előterjesztését *ugy a jelenre, mint a jövőre vonatkozólag* **helybenhagyta.**

A szabadelvü pártban ennek hire nagy lelkesedést okozott. Bánffy még az esti vonattal megérkezett Budapestre.

SZINHÁZ.

Szinházi müsor.

Hétfőn, deczember 12-én, („B“ bérletben) *Talmi herczegnő*.

Kedden, deczember 13-án, („C“ bérletben) *Talmi herczegnő*.

Szerdán deczember 14-én, („A“ bérletben) *Talmi herczegnő*.

Csütörtökön, deczember 15-én („B“ bérletben) *A hálókocsik ellenőre*. Vigjáték 3 felv.

Pénteken, deczember 16-án, („C“ bérletben) — ujdonságul — először: *Szent-e vagy őrült?* Szinmü Echegaraytól.

Szombaton, deczember 17-én, („A“ bérletben) *A Gésák*

—

Talmi herczegnő.

Premier volt tegnap ismét a szinházban. Konti József Talmi herczegnő cz. operettjét adták félig telt ház előtt. A Talmi herczegnő nálunk szép sikert aratott.

A Talmi herczegnőnél a mi megkapó, az a finom hangszerelés, a mi Konti ügyes kezére vall, A zenei számok között nem egy van, mi szép melódiával

bir, mindazonáltal az operettet végig hallgatva bizonyos reminissenciákat idéz fel emlékezetünkben. Az első felvonás terzettje, quartettje fülbemászó, a finálé pedig igazán kimagaslik az operettből. A második felvonásban is találunk olyan zenerészeket, melyek lekötik figyelmünket. A táncz-duett is ezek közé tartozik.

A libretto bár elég mulattató, nem sikerült olyan mértékben, mint a zene.

Az operettet az előadás tette főképen élvezhetővé. Dicséretére válik a szereplőknek, amiért olyan kifogástalan, mondhatjuk művészi magaslaton álló előadást produkáltak. A rendezés, meg a betanitás is hozzájárult a jó előadáshoz, csak az lenne kivánatos, hogy a társulat minél gyakrabban részesitené a közönséget ilyen előadásban.

Az est oroszlánrésze első sorban is *Kapossy* Józsát illeti. Olyan sikerült alakitást még nem láttunk tőle, mint tegnap. Természetességre törekedett és kellemes szép éneke és temperamentumos játéka tele volt kedélylyel. Gonddal, izlésesen öltözködik és sikerült is neki szerepét ugy külsőleg, mint benső lényében is jellemezni. Csupa sugárzó jó kedv volt. Ének tudása különösen az első felvonás nehéz és szép fináléjában tünt ki.

Serfőzy Zseni tegnapi szereplésével haladásáról tett tanuságot.

Elösmerésreméltóan felelt meg szerepének s teljes igyekezettel azon volt, hogy érvényre emelje, a mi sikerült is neki. Énekszámaival s játékával olyan hatást ért el, mely csak buzditásul szolgálhat neki a jövőre.

Rubos Árpád az I. felvonásban elfeledte, hogy ő egy bárgyu, falusi parasztfiut személyesit, más alakot játszott, de későbbi játékával ezt teljesen feledtette és ügyes mókáival állandó derültségben tartott.

Szentes János beigazolta, hogy operettbuffó szerepekben is jól használható. Tegnap sikert aratott diszkrét játékával; azt is megmutatta, hogy énekelni is tud. Danus herczeg szerepében a legélvezetesebb alkitást nyujtotta.

Sziklay Miklós a tánczmesterből udvarmesterré fölcseperedett báró Cognac-ja kabinetalakitás volt.

Locserekné, Mezei Andor, kisebb szerepeikkel pompásan illeszkedtek a kiváló ensembléhez.

Meg kell emlékeznünk ezuttal még a társulat „névtelenjeiről“: a karról, mely tegnapról méltán követelheti maga részét a sikerből. Azon nézetünket, hogy a vidéken preczizebb, erősebb kar aligha van, tegnapi szereplésükkel ujolag beigazolták. Végül a derék *Znojemszky*-nek is megadjuk a dicséretet az operett betanitásáért.

* **Gyimesi vadvirág.** Vasárnap délután zsufolt ház élvezte Geczy pompás népszinmüvét és *Kállay* Lujza gyönyörü szép dalait és szép játékát. *Kállay* néni akit még csak a babák nevezhetnek néninek, ugyancsak elemében volt és olyan kedvesen csicseregte nekik a szebbnél-szebb dalokat, hogy a kis kacsók alig győzték tapssal kifejezni a tetszésüket. A többi szereplő hasonlókép jó kedvvel játszott.

Hajduvármegye közgyülése.

(Folytatás és vége.)

Szilágyvármegye törvényhatósága, a Liptóvármegye közönsége átirata alapján hozott, a Kossuth Lajos emlékének megtámadói ellen kifejezett megvetését tárgyazó határozatát közli.

H.-Böszörmény város képviselőtestületének ugyanezen tárgygyal foglalkozó 123—3407/1898. kgy. számu határozata.

Földes község előljáróinak kérelme a községi képviselőtestület 63. számu azon határozatának jóváhagyása iránt a melylyel hozzájárult az ottani közbirtokossági választmány abbeli határozatához, hogy a tagositási költségek a közbirtokosság tulajdonát képező azonban a község administrationalis költségei fedezésére szolgáló regále kártalanitási tőkéből fedeztessenek; ezzel kapcsolatban:

Földes község képviselőtestületének f. évi október 4-én, 64. sz. alatt ugyanezen ügyben hozott azon ujabbi határozata, mely szerint a tagositási költségek fedezése czéljából a közbirtokosság és község terhére a vármegyei alapokból 30,000 frt kölcsön czéloztatik felvételre.

H.-Böszörmény város polgármestere a városi képviselőtestületnek az ottani vasuti állomás bővitéséhez szükséges területnek a vasut társulat részére átadása ügyében hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

Id. Sóvágó Gábor h.-böszörményi lakos városi képviselőnek felebbezése a képviselőtestület 184/1898. kgy. számu azon határozata ellen, a melyben ellene, mint a volt közbirtokossági osztatlan közvagyonok kezelésével megbizott pénztárnok ellen 30.000 frt követelés megállapittatott s ez összeg erejéig összes ingóira és ingatlanaira biztositás, illetve zálogjog elő jegyzés rendeltetett.

H.-Böszörmény város polgármestere a városi képviselőtestületnek ugyancsak a fentebbi tárgyban hozott 207/998. kgy. számu azon határozatát, a melylyel elfogadva lett számadó id. Sóvágó Gábornak azon ajánlata 10.000 frtot fizet a városnak az esetben, ha előző 184/898. számu határozatától eláll, vagyis további számadás tőle nem követeltetik s a 30.000 forint erejéig ellene elrendelt biztositási eljárás nem foganatosittatik. Paksy Károly rendőrkapitánynak s dr. Magi Kálmán tiszti ügyésznek ez ellen beadott felebbezésével felterjeszti.

H.-Böszörmény város polgármestere a városi képviselőtestület 181/898. kgy. számu azon határozatát, a melylyel Varga István ottani lakostól, a tulajdonát képező malomhely, utczarendezés czéljából megvásároltatott, jóváhagyás végett felterjeszti.

H.-Böszörmény város polgármestere a mértékhitelesitő hivatal felállitása ügyében 105/898. kgy. számu kötelező nyilatkozatát a törvényhatósági bizottság elbirálása elé beterjeszti.

H. Szoboszló város polgármestere a város tulajdonát képező „Békás“ elnevezésü korcsmának Wagner Ferenczné részére árverésen lett eladását tárgyazó képviselő testületi határozatot, jóváhagyás végett felterjeszti.

Vármegyei tisztiügyész Fekete Sándor és társai h.-szoboszlói lakosoknak bizonyos ingatlan birtokba bocsátása s ezen ingatlan utczaszabályozási vonalának megállapitása iránt H. Szoboszló város ellen folyamatba tett ügyiratát, véleményes jelentés mellett bemutatja.

A nádudvari járás főszolgabirája, P.-Ladány község képviselőtestületének egy segédjegyzői állás rendszeresitését tárgyazó 22/898. kgy. számu határozatát, jóváhagyás végett felterjeszti.

H.-Vámos-Péres község előljárósága, a községi képviselőtestületnek 1894. évi január 13 án II.—2. szám alatt hozott azon határozatát, a mely szerint a község a létesitendő debreczeni egyetem javára 2000 koronás alapitványt tett, — jóváhagyás végett felterjeszti.

Turi Péter és társai csegei lakosok kérelme bizonyos, a telekkönyvi helyszineléskor községi törzsvagyonként felvett, tényleg azonban egyesek magántulajdonát képező ingatlanok telekkönyvi kiigazitása ügyében.

A H.-Dorog községben állatorvossá megválasztott Daka József oklevele kihirdetés végett bemutattatik.

H.-Böszörmény város polgármestere a „Bethlen“, „Báthori“, „Hunyadi“ és „Árnád“ hegyközségek szervezeti és rendszabályzatát, törvényhatósági jóváhagyás végett felterjeszti.

Palkó és a pulykakas.

Sirva, lassan bandukolva jött felfelé Batyu Maris, a Molnárné asszonyom tiz éves pulykapásztora a dombon, maga után huzva egyik lábánál egy pulykát.

Molnárné asszonyom meghallotta már messziről a „nem helyes cselekvis“-nek a jelét, kirohant azon módon tésztás kezekkel, ahogy gyurta a tészta levesnek valót.

— Hej, Maris! Mit éktelenkedel tekintélyes pógár ember portája tályékán? Tán bizony az ördög huz azon dombon fölfelé? — Mi?

— Nem a, néném asszony — szólt a félelemtől fogvaczogva a kis lány — hanem én huzom fel a pulykakast, mert hát eltörte a lábát . . .

— A lábát törte el, te? Hogy törte el te, te gazfajzat, te semmire való, te, hogy törte el te? — Kigyün-e tüstént az hang az gégádból, he? Vagy elverjem rajtad a sor port, mint ahogyan Lurkó Gábor cselekszi az estálló fölgyin?

— Hát néném asszony, Palkó törte el az parittyával.

— Kicsoda te? Palkó? Ez a sátánfajzat, ez a — — —

Mig Molnárné asszonyom igy pattogott dühében, addig Palkó, a harmadik szomszéd tizenegyéves fia, hirtelen felmászott az udvarban levő nagy eperfára és onnan hallgatta az őt érő megtiszteltetéseket.

Bántották őt azok a jogtalan kifakadások, mert hát ő csak visszaszolgáltatta a gonosz pulykakakasnak a rajta elkövetett sérelmeket.

Történt ez pedig ilyeténképpen:

Palkó a kevély kakast egyszer megsértette, amennyiben szembe állva vele, elkezdte fujni, hogy: „Szebb a páva, mint a pulyka, mert a pulyka rút, rút, rút . . .

A hiu állat ezen az összehasonlitáson szerfölött mérges lett, fölfujta magát és méltó haragjában ueki rontott a kritikusnak. — A csipésekért aztán Palkó a parittyával vett magának elégtételt.

Ez a száraz tény.

Palkót azonban, amint az elébb mondtam, Molnárné asszonyom kifakadásán, melyek szerinte jogtalanok voltak, roppant bántották és hogy magán ne hagyja megtorlás nélkül száradni, elhatározta, hogy felülről, a szitkozódó asszony kontyába egy Isten teremtette kavicsot repit. Azt igy gondolva, kereszttül vihetőnek, hogy átlép a legközelebbi galyra. — Gondolatát tett követte; át lépett és abban a pillanatban le is zuhant kavics helyett a zsimbeskedő asszony lábai elé. A kapuban összesereglett gyermekcsoport közepéből egy hang a pottyanásra kaczagva kiabálta:

— Néném asszony! Leütött az Istennyila.

— Az bizony, a Istennyila, a tekintélyes falu népe erányában valósággal Istennyila ez a gaz kölyök. Gyere csak.

És azzal megragadta Molnárné asszonyom egyik kezével megtisztelő szavainak felfogó kagylóját, a Palkó fülét, a másik kezével az ő büszkeségét, a pulykakakast és maga után vonszolta egészen a falu házáig.

Bejutottak. Palkó szepegett. Molnárné asszonyom kelepelt.

— Birák uraim! Nagy a sorom. Ez a pulykakas volt a legkedvesebb jószágom. Oda nem adtam volna a Nagyságos Vaszjkuoff ur parányi sárgájáért. Inkább a magam kezét,

lábát ütötte volna le ez a sátánivadék. De nem addig van csak nemzetes birák uraimék, hanem követelésem vagyon tisztességes igazság erányában, mert hát az nékem járulandó jussomat nem vagyok hajlandóságban oda hagyni, mert hát gyönyörü pulyka volt ez, kakas a javából, szakálas, kényes járásu és mikor a farkát szétteritette, megszégyenitette a Nagyságos ur páráját is . . . Oh, én ártatlan jószágom!

— Hát mi a baja a pulykanak? Kérdezte méltóságteljesen a biró.

— Hát nem veszi észre kigyelmednek az törvényes szemejárása, hogy ez a gazkölyök eltörte a lábát parittyával?

Az érdemes előljárók mély csendben hallgatták a rettenetes vádat.

A plébános ur összeránczolta a homlokát és lelke mélyéből sóhajtott nagyot:

— Hja, a liberális kor — -- — a vallás-erkölcsi nevelés hiánya — — —

— A nádpálcza hiánya, főtisztelendő uram! — felelt a nótárius ur.

Az öreg biró uram pediglen ála alá támasztotta tenyerét, jó példáját követték az esküdtek is, ami azt jelentette, hogy hát bizony itt meg kell erőltetni a csürhe járást, mivel ebben a dologban erős fog leledzik.

Az öreg biró uram össze is ránczolta bozontos szemöldökét, egyet-kettőt rántott a vállán, jobb kezével a tanácsasztalra ütve, imigyen gondolkozott:

— Lévén a vádlott még szerfelett kiskoru, akit még nem lehet a törvényes eszközökkel ösmeretségbe juttatni, de annak ellenében a vétség, amit elkövetni mert, annál is inkább sulyos, mivel a Molnárné asszonyom pulykakakasa az egész faluban nevezetes volt és minden tekintélyes pógár ember tájékán illendő volt, hogy abból a fajzatból légyen maradék és végül, miután a sulyos testi sértés miatt a fajzatbeli maradékolás örök szünetelésre kárhoztatott: a kölyök megbüntetendő volna ugyan, de a kiskoruság nemes szárnyai attól megvédelmezendik: tehát — — —

Itt már felütötte az öreg biró uram okos fejét és hangosan gondolkozott:

— Molnárné asszonyom! Hogy, mint vannak az otthonvalók? — Mikor tánczolunk már a Zsófi lakodalmán? Mert hát azt beszélgetik a fonóban, hogy hát el-elszakad a fonal a Zsófi kezében, mikor a Csikós Jóska ott van, meg hogy aztán a legény bizony gyakran elkapja az orsóját az eszemadtának . . .

— Micsoda? — pattogott Molnárné asszonyom — Csikós Jóska? Ez a sátánfajzat?

— Nono, Molnárné asszonyom, hát ne haragudjék, mert hát azon bizony a tekintetes szolgabiró ur is hozzáadta járulékát, hogy hát a munkához szemmel-szájjal látó fiu biz a Csikós Jóska és osztég az egymással való keveredzésbe az Zsófi hajadonnal nem járna gazos uton az familiára sem, mert hát ha összeilleszténék a . . . a köblöst, csak több buza teremne rajta, mint igy egyenkint egynek-egynek.

Hát nem veszem tagadásba, nemzetes biró uram, és hozzáadom én is járulékomat, hogy hát derék, szemre való dolgos egy legény biz a Csikós Jóska, kivált ha nemzetes biró uram lenne a násznagy . . .

Itt már egészen feledésbe ment a pulykaper, mignem az öreg biró uram kérdezte mosolyogva Molnárné asszonyomat:

— Hát a Palkó gyereket, a Csikós Jóska öccsét, mire szentencziázzuk, Molnárné galambom, lelkem? Elég lesz a pulykáért az akasztófa?

Molnárné asszonyom restelkedve felelt:

— Ugyan már, biró uram! Iszen csak megakartam ijeszteni a Palkó gyereket, mert hát meggyógyul a pulyka lába, mire . . .

CSARNOK.

Harcz a szerelemért.

Regény három kötetben.

— Forditotta: **Váradi Ödön.** —

(Folytatás.) 37.

A viszontlátás, a melyet Mr. Ravel Sir Henrynél talált, igen szivélyes volt.

— Sohse jösz már Lincolushireba. nagybátyám? kérdé Archie.

— De igen, egy-két hét mulva.

— Ismered Colchestert?

— Kevéssé csak. Már évek óta nem fordultam meg náluk.

— Frank, a legidősb fiu s nagyon jó barátom, folytatá Archie. Fájdalom, már nem sokáig él szegény feje. Azért szeretnék mennél előbb nála lenni.

— Volt most kivüled még más vendége is?

— Igen, Franknak egy barátja s egy tiszteletes, kit azonban az ember inkább valami testőrnek hisz, — pompás férfiu, ki előbb Georginának udvarolt.

— Ki az a Georgina? kérdé Miriám.

— Georgina a legidősbb leány s ugy mondhatni mai szépség. Vadászdalokat énekel. ha a legvadabb ló tánczol is alatta, billiárdozik, s azt hiszem, nem szabadkoznék sokáig, ha szivarral kinálnák meg. Lemondott előbbi kedveséről, az éppen emlitett tiszteletes urról s jegybe lépett Selvin hadnagygyal, Frank egy pajtásával.

— Micsoda férfi az? kérdé Sir Henry.

— Egy csodálatos szent. Hosszu szakált visel s többbnyire sötéten s elzárkózva járkál, mintha nehéz büntény terhelné lelkét.

— S Selvinnek hivják? kérdé a báró.

— Igen ezt a nevet viseli. Szabad földön élünk s mindenki ugy kereszteli el magát, a hogy akarja, csak teljesitse kötelességét.

Sir Henrynek este a parlament gyülésre kellett mennie és Archie Miriámot a szinházba kisérte. A szünetekben zavartalanul beszélhettek.

O' Morice sokkal jobban tetszik, mint vetélytársa, mondá Archie a társalgás folyamán, s azt hiszem, Georgina boldogabb lenne az előbbivel.

— O' Moricet gondolja ön Archie?

— Igen, ugy hivják a tiszteletes urat — Neale O' Moricenak. Egy kis papihivatalt visel Herefordsbireban, de van egy kis vagyona is. Ugy hiszem izlandi születésü.

Miriám gondolkozott a néven.

Az állott a gyászjelentésen, melyet kis, régi fiókjának alján rejt.

— És ez a Mr. Selvin? Ön azt mondta, hogy ez nem valódi neve.

— Nem az. Köztünk maradva: Talbot Selvin Greynek hivják s Rylandból származik.

— Ön be fog engem neki mutatni, mondá Miriám, miközben felgördült a függöny s uj jelenet kezdődött. Azt hiszem, ismerem őt.

— Valóban?

— Igen. De ha szivességet akart enni, kedves Archie, ugy ne emlitse Sir Henry előtt, hogy ön ezen férfiut ösmeri.

— Legdrágább s legszebb rokon, csak parancsoljon.

— És, tevé hozzá Miriám, igyekezzék lehetővé tenni, hogy alkalmas időben, mikor együtt vagyunk, bemutasson egymásnak.

— Óh, az a legkisebb fáradsággal sikerül. De miért kivánja ezt On igy, szép rokonom? Talán régi ifju szerelemről van szó?

Miriám mosolygott s egy kézintéssel hallgatást parancsolt unokaöcscsének. A dráma a szinpadon fejlődött, Miriám pedig saját életének drámájára gondolt.

XVII.

Egy viszontlátás.

Szép októberi nap volt, mikor Sir Henry Selton fiatal nejével elutazott birtokára Lincolushirebe.

Ő nem volt barátja a vadászatnak, s most mégis meghivott néhány vadászatkedvelőt s kérte őket, hogy messzeterjedő vadász birtokain kedvük szerint szórakozzanak.

És igy a szép, régi, falusi ház, közel husz és mulva, ujból megnyilt, s megtelt fényes londoni szolgasereggel s még sokkal fényesebb londoni vengégekkel.

Miriám tehát uj sphärabban mozgott, a mely igen sok örömöt szerzett neki, és jól értett ahhoz, hogy a ház asszonya szerepét kitünően játszsza.

— Ön befogja mutatni barátait a Colcheszteréket, mondá egy napon Archiehez. Ne felejtse el titokteljes hösét Sir Henryt is bemutatni.

— Azt a legnagyobb szivességgel megtehetem felelt Archie. De nem volna e jobb kedves rokon, ha beinvitálnád Colchesteréket s ezt megelőzőleg meglátogatnád?

— Igen, azt is megtehetem, mondá a baáonet.

— Megmondjam Mr. Colchesternek aztán, hogy téged holnap várhat.

— Igen.

— Helyes, akkor mindjárt átmegyek jelentést tenni. Ne csodálkozzál, kedves rokon, ha Neale O' Moricet szintén elhozom az ebédre.

Mr. Ravel kitünő gyalogló volt, aki a jó messzire fekjő Colchester Hallt aránylag rövid idő alatt elérte.

Kimondhatatlan csodálkozására az ablakok egyikében ott látta Mrs. Digby mosolygó arczát, a mint a házhoz közeledett. Akarattal az udvariatlanság ellen vétett, mert nem viszonozta üdvözlését, midőn amaz kézcsókokat hányt.

(Folyt. köv.)

Henneberg-selyem

csak akkor valódi ha közvelten gyáraimból rendelik.

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt **stb.** (mintegy 240 külömböző fajta és 2000 külömböző szin **és** árnyalatban. stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító.)

Debreczeni városi szinház.

Folyószám 73. Bérlet 59. szám „B“

Ma, hétfőn 1898. évi deczember 12-én

ujdonságul másodszor:

Talmi herczegnő.

Eredeti nagy operette 3 felvonásban. Irták: Kövessi Albert és Makai Emil. Zenéjét szerzette Konti J.

SZEMÉLYEK:

Dárius herczeg — — —	Szentes J,
Mariabella, neje — — —	Locsarekné G
Gaston, a fiok — — —	Mezei Andor.
Margaritta herczegnő — —	Kapossi J.
Kazimir, korcsmáros — —	Rubos Árpád.
Yvonne, a felesége — —	R. Serfőzy Zs.
Báró Cognac, udvarmester —	Sziklai M.
Rigobert, szakács — — —	Püspöki I.
Puffancs, paraszt — — —	Csáky F.
Kikinltó — — — — —	Makray D.
Kapitány — — — — —	Erőss J.
Inas — — — — — —	Nagy J.
Ajtónálló — — — — —	Bárdos I.

Udvari kiséret. Hölgyek. Urak. Vadászok. Vadásznők. Fáklyások. Alabárdosok. Pórok. Pórnők. Inasok.

— —

Holnap kedden deczember hó 13-án,

Ujdonságul harmadszor:

UGYANEZ.

Bérkocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig . . .	5 —	3 —
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3 —	2 —
II. Órasámra.		
Fél órára	— 40	— 30
Háromnegyed órára	— 60	— 45
Egy egész órára	— 80	— 60
Minden következő órára	— 40	— 30
Az utolsó órán tul félórára vagy kevesebb időre	— 20	— 15
III. Egyes járatokért		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város serompóin belül	— 50	— 30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknéi (vallaskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	— —	1 —
A temetőbe ki és vissza	2 —	1 40
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza . .	1 20	— 80
A szinházba menet	— 60	— 40
A szinházból jövet	— 80	— 60
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	— 50	— 30
Éjjel menet vagy jövet kézi táskával	— 80	— 60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab máiha után 10 kr. jár.		
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszeszgyár, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és visszajövet egy órai várakozással . .	— 80	— 60
A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és jövet egy órai várakozással	1 —	— 70
Minden következő órára	— 60	— 40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1 20	— 90
Minden következő órára	— 40	— 30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	— 50	— 30
Menet és jövet egy órai várakozással	— 80	— 60
Minden további órára	— 40	— 30

A dijak reggeli 6 órától esti 9 óráig számittatnak.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

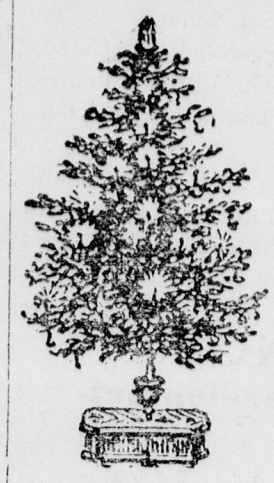
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

A néhai Kronauer Gyula hagyatékához tartozó N.-Péterfián levő

ház.

f. évi deczember 14-én d. u. 3 órakor a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési termében árverési uton el fog adatni. Kikiáltási ár **9851 frt 10 kr.** Bánatpénz ezen becsár 10%-a.

Dr. Hartstein Lajos,
zárgondnok.

Megérkeztek
a legszebb
ujdonságok
Löfkovits Arthur
óra-, ékszer- és ezüstáru-üzletébe,
Debreczen, Főpiacz.

Gyermek-játékok
és
Karácsonyi ajándéktárgyak
legjutányosabb árban kaphatók
Szent-Királyi Tivadar
műiparáru-üzletében.

Nagy karácsonyi vásár.

Alkalmas ajándék-czikkek.

A karácsonyi alkalmi eladás
Ruhaselymek és ruhaszövetek,
Mosó bársonyok,
Barchent és Cretonokban
rendkivül leszállitott árak mellett
nagy választékban megkezdődött
Bosznay J. és Társa
divatáru-házában, Debreczen, Kossuth-utcza.

Alkalmas ajándék-czikkek.

Nagy karácsonyi vásár.

Előjegyzési naptár
az 1899. évre
a megrendelő czégnyomásával és reklámjával
diszes kiállitásban

50 db	100 db	200 db
25 frt	48 frt	90 frt

megrendelhető a
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaságnál
Debreczenben.
Mintákat kivánatra bemutatunk.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1898.